

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

01.03.2019

Vår ref:

2019/3156

Deres dato:

Deres ref:

Kvæningen kommune
Rådhuset, Gárgu 8
9161 BURFJORD

Kvæningen kommune

Saksbehandler, innvalgst

Gøril Einarsen,

 Kvæningen kommune Postmottak
1-MAR 2019
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Annund</i>
Til orientering
Gradering

Varsel om mulig omgjøring av Kvæningen kommune sitt vedtak i sak 2019/3-19, dispensasjon for bruk av snøskuter for å telle elg i Meiland elgvald.

Fylkesmannen viser til Kvæningen kommune sitt vedtak i sak 2019/ 3-19. Kvæningen kommune har fattet vedtak om bruk av snøskuter for å telle elg på Meiland elgvald.

Fylkesmannen varsler mulig omgjøring/oppheving av Kvæningen kommune sitt vedtak i sak 19/3-19. Bruk av snøskuter for å telle elg er ikke et særlig behov, og kan dekkes på annen måte. Vedtaket er derfor i strid med motorferdselloven. Fylkesmannens vurderer derfor at kommunens vedtak kan være ugyldig. Ugyldige vedtak kan alltid omgjøres jf. § 35 c i forvaltningsloven. Fylkesmannen varsler mulig omgjøring/oppheving vedtak i sak 19/3- 19.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 42, gir Fylkesmannen dette vedtaket oppsettende virkning, til omgjøringsspørsmålet er endelig avgjort. Dette betyr at medlemmer av Meiland Elgvald ikke kan benytte denne dispensasjonen, før saken er endelig avgjort.

Bakgrunn for saken

Den 21. februar 2019 fattet Kvæningen kommune vedtak om dispensasjon til medlemmer av Meiland elgvald, til å bruke flere snøskutere for elgtelling i eget vald. Dispensasjonen er regulert til fire kjøretøy og gjelder for to ulike helger i februar og mars.

Administrasjonen sier i innstillingen at «Valdet er lite så de interne avstandene blir ikke så lange. Det er likevel tungt å ta seg rundt i terrenget på denne årstiden pga løs snø. Det er også et terreng med store høydeforskjeller på Meiland. Det vil derfor være en stor fordel å kunne benytte snøscooter i forbindelse med elgtellingen. Videre så er det en meget begrenset ferdsel som bare pågår i ei helg. Vilklårene i motorferdselsforskriften synes derfor å være oppfylt. Administrasjonen har vurdert at vilklåret til nf § 6 er oppfylt.

Fylkesmannens vurdering

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Statens Hus
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Fylkesmannen skal veilede kommunene om gjeldende regelverk for motorferdsel i utmark. Vi skal også gjøre lovlighetskontroll av kommunale vedtak om motorferdsel i utmark og vassdrag, for å minimalisere negativ påvirkning på naturmiljø og friluftsliv. Gjennom veiledning skal vi bidra til å gjøre dispensasjoner kontrollerbare i felt. Fylkesmannen samarbeider derfor med Politiet, SNO og Fjelltjenesten i slike saker. Et av målene med samarbeidet, er å veilede kommunene slik at de har god nok kunnskap til å fatte lovlige og kontrollerbare vedtak.

Lovgrunnlaget

I følge motorferdselloven § 3, er motorferdsel i utmark ikke tillatt med mindre noe annet er bestemt i, eller i medhold av loven. Etter nasjonal forskrift, heretter kalt nf § 1 første ledd, kan motorferdsel i utmark bare skje i samsvar med forskriften. Omsøkte kjøring regnes som motorferdsel i utmark, og er dermed ikke tillatt med mindre noe annet er bestemt i eller i medhold av motorferdselloven, jf. motorferdselloven § 3. Lov og forskrift åpner for flere nytteformål der motorferdsel er tillatt, hvor man kan kjøre uten å måtte søke om tillatelse. Anerkjente nytteformål er listet opp i § 4 i motorferdselloven, i nasjonal forskrift § 2 (barmark), og nasjonal forskrift § 3 (vinterføre).

Dyretelling i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser, nf § 3 f

Ved dyretelling kan motorferdsel på vinterføre nyttes til nødvendig transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser, herunder dyretelling og liknende registreringer, etter oppdrag fra forskningsinstitusjon. Fylkesmannen vurderer at denne bestemmelsen ikke kan nyttes som hjemmelsgrunnlag i dette tilfelle, da vi ikke kan se at det foreligger et oppdrag om vintertelling av elg til Meiland grunneierlag fra en forskningsinstitusjon.

Det betyr at søknaden må vurderes etter nf § 6, særlig behov. Fylkesmannen har undersøkt om kommunen har anledning til å innvilge dispensasjon for dette formålet, etter denne hjemmelen.

Transport etter nf § 6, særlig behov

Etter nasjonal forskrift § 6 kan kommunestyret i unntakstilfeller gi tillatelse til kjøring utover §§ 2, 3, 4 og 5, dersom søkeren påviser et særlig behov, som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annet måte.

For at kommunen skal kunne gi tillatelse må alle disse betingelsene være oppfylt;

- a) Søkeren må påvise et særlig behov
- b) Behovet må ikke knyttes til turkjøring
- c) Behovet må ikke kunne dekkes på annen måte
- d) Behovet må vurderes opp mot mulige skader og ulemper og ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum

I veiledning til § 6, særlige behov, er det listet opp en rekke eksempler på hva som kan være særlige behov, og hva som ikke faller inn under dette. *Vurdering av hva som kan gå under «særlige behov», som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte, er en skjønsmessig vurdering.* Ved vurderingen av om det foreligger et "særlig behov" sier rundskriv T-1/96 at det vil være av betydning om kjøringen er nødvendig, og har et akseptert nytteformål, eller bærer preg av unødvendig kjøring. Det er formålet med kjøringen som er avgjørende. Det er derfor ikke avgjørende om transportøren ser transporten som lønnsom, dersom ikke transporten isolert sett dekker et reelt og nødvendig behov.

I vurderingen må lokale forhold kunne spille inn, men likevel slik at bestemmelsens strenghet ivaretas. Den enkelte søknad må ses i sammenheng med forventet antall tilsvarende søknader. Selv om den enkelte tillatelse ikke vil by på vesentlige ulemper, kan en søknad avslås av hensyn til de samlede konsekvenser av å innvilge tilsvarende søknader.

Fylkesmannen vurderer at det vil skape presedens for mye motorferdsel, og få store negative konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv hvis det gis dispensasjon til bruk av motorkjøretøy for å telle elg. Vinterstid/senvinter går elgen «på sparebluss». Vinterbeitene er minimumsområder. Motorferdsel kan ha direkte konsekvenser for elgens beiteatferd, kan forstyrre elgen og gi ulemper for en kalvetung ku. Elgkua trenger ro, og bør ikke bli forstyrret unødig.

Fylkesmannen har vurdert at valdet kan telle elg ved bruk av truger eller ski. Gjennom tellingene og sett elg skjema, kan kommunen få god nok oversikt over elgstammen.

Fylkesmannen vurderer derfor at å innvilge dispensasjon for å bruke snøskuter for å telle elg, ikke er et særlig behov, bærer preg av unødvendig kjøring og kan dekkes på annen måte.

Miljødirektoratet har stadfestet denne vurderingen i en klagesak i 2018, der Fylkesmannen hadde opphevet vedtak om elgtelling i Karlsøy kommune. I Miljødirektoratet sin vurdering av klagesaken sier de «Miljødirektoratet er enig i Fylkesmannens vurdering i saken om at vilkårene etter nasjonal forskrift § 6 ikke er tilstede, og at kommunen ikke har hjemmel til å innvilge dispensasjon til bruk av snøskuter for å telle elg.»

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at vilkåret for å vurdere søknaden etter nf § 6, ikke er tilstede. Det betyr at Kvæningen kommune ikke har hjemmel til å benytte skjønnsrommet til å innvilge dispensasjonen til bruk av snøskuter for elgtelling.

Dispensasjonen er også i strid med målet i motorferdselloven, om å redusere motorferdselen til et minimum. Dette innebærer at dispensasjonen vil kunne omgjøres i medhold av forvaltningsloven § 35 annet ledd, jf. første ledd.

Varsel om mulig omgjøring/oppheving

Fylkesmannen mener det er behov for å benytte omgjøringskompetansen. Fylkesmannen i Troms varsler derfor at vedtaket i sak 2019/ 3-19 kan bli omgjort, i medhold av forvaltningsloven § 35 annet ledd, jf. første ledd. Vi ber Kvæningen kommune bruke veiledningen for framtidige søknader.

Kommunen og dispensasjonsinnehaver har mulighet til å komme med en uttalelse, innen 14 dager etter varselet er mottatt. Etter at fristen er gått ut, vil vi vurdere om det er nødvendig å omgjøre/oppheve vedtaket. Et vedtak om omgjøring/oppheving vil ha klageadgang. Kommunen regnes ikke som part i saken, og har dermed ikke klageadgang. Miljødirektoratet er klageinstans. Dersom saken påklages, vil en endelig avgjørelse først være gyldig etter at klagesaken er avgjort.

Vedtak om oppsettende virkning

Gjeldende regelverk er laget for å ta hensyn til biologisk mangfold og tradisjonelt friluftsliv. Dispensasjonen gir mulighet for motorferdsel i utmark, som kan skade naturmangfold og friluftsliv. Med hjemmel i forvaltningsloven § 42 gir derfor Fylkesmannen Kvæningen kommune sitt vedtak i sak 2019/ 3-19 oppsettende virkning, til omgjøringsspørsmålet er endelig avgjort. Vi gjør oppmerksom på at dette innebærer at medlemmene i Meiland elgvald ikke kan benytte dispensasjonen før saken er endelig avgjort.

Med hilsen

Heidi Marie Gabler
fagkoordinator naturmangfold og
naturvernseksjonen

Gøril Einarsen
seniorrådgiver miljø

Kopi: Troms politidistrikt
Statskog SF

Dokumentet er elektronisk godkjent